

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z protestów wyborczych W. A. K., E. S. i T.W.,
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora
Generalnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
30 czerwca 2025 r.,

**wyraża opinię, że zarzuty protestów co do nieprawidłowości w
sporządzeniu protokołu głosowania w obwodzie w wyborach
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonego w dniu
1 czerwca 2025 r. przez Obwodowe Komisje Wyborcze:**

nr 25 w Grudziądzu,

nr 95 w Krakowie,

nr 13 w Mińsku Mazowieckim,

nr 9 w Strzelcach Opolskich,

nr 35 w Tychach,

nr 3 w Oleśnie,

nr 61 w Bielsku-Białej

**są zasadne, ale stwierdzone naruszenia nie miały wpływu na
wynik wyborów.**

Aleksander Stępkowski Adam Redzik Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

I.

I.1. E. S., W. A. K. i T. W. (dalej także: Wnoszący protest) odpowiednio 9 czerwca 2025 r., 10 czerwca 2025 r. i 10 czerwca 20205 r. wnieśli protesty przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r. domagając się stwierdzenia ich nieważności we wszystkich okręgach wyborczych z powodu nieprawidłowości dotyczących ustalenia wyników ponownego głosowania w następujących Obwodowych Komisjach Wyborczych: nr 95 w Krakowie, nr 13 w Mińsku Mazowieckim, nr 9 w Strzelcach Opolskich, nr 25 w Grudziądzu, nr 35 w Tychach, nr 3 w Oleśnie. T. W. dodatkowo wskazał Obwodową Komisję Wyborczą nr 61 w Bielsku-Białej.

Wnoszące protest wnieśli o ponowne przeliczenie oddanych głosów oraz ilości kart do głosowania ww. obwodowych komisjach wyborczych.

I.2. Wnoszący protest zarzucili, że w ww. obwodowych komisjach wyborczych dokonano „odwrócenia liczby głosów” oddanych na poszczególnych kandydatów, a na potwierdzenie swoich twierdzeń odnieśli się do wyników pierwszej tury głosowania wskazujących na drastyczną i nagłą zmianę preferencji wyborczych dotyczącą tych kandydatów oraz doniesienia o oświadczeniach niektórych z członków wskazanych obwodowych komisji wyborczych dot. ww. nieprawidłowości, a ponadto powołali się na treść protokołów opublikowanych na stronach PKW.

II.

II. 1. Postanowieniem z 30 czerwca 2025 r. Sąd Najwyższy dopuścił dowód z protokołów z oględzin kart do głosowania przeprowadzonych w ramach postępowania dowodowego w sprawie I NSW 91/25 przez właściwe miejscowo sądy rejonowe: - Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowodrzy - oględziny kart do głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej nr: 95 w Krakowie
- Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim - oględziny kart do głosowania

w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 13 w Mińsku Mazowieckim

- Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich - oględziny kart do głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 9 w Strzelcach Opolskich
- Sąd Rejonowy w Grudziądzu - oględziny kart do głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 25 w Grudziądzu
- Sąd Rejonowy w Tychach - oględziny kart do głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 35 w Tychach
- Sąd Rejonowy w Oleśnie - oględziny kart do głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 3 w Oleśnie
- Sąd Rejonowy w Bielsku Białej - oględziny kart do głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 61 w Bielsku-Białej.

Oględziny kart do głosowania przeprowadzono na podstawie postanowienia Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2025 r. wydanego w sprawie I NSW 91/25.

II.2. Po przeprowadzeniu ww. dowodu Sąd Najwyższy ustalił, że:

- w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 95 w Krakowie na Karola Nawrockiego oddano 540 głosów, a na Rafała Trzaskowskiego 1132 głosy, co stanowi wynik dokładnie odwrotny w stosunku do podanego protokole głosowania w ww. obwodzie w wyborach Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r.;

- w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 13 w Mińsku Mazowieckim na Karola Nawrockiego oddano 364, co stanowi wynik przypisany w protokole Rafałowi Trzaskowskiemu powiększony o jeden głos z powodu błędnego przeliczenia kart do głosowania, natomiast na Rafała Trzaskowskiego oddano 611 głosów, co stanowi wynik przypisany w protokole głosowania Karolowi Nawrockiemu. W pakiecie oznaczonym jako głosy oddane na Rafała Trzaskowskiego był 1 głos nieważny, ale nie wpłynęło to na liczbę głosów ważnych oddanych na tego kandydata.

- w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 9 w Strzelcach Opolskich, na Karola Nawrockiego oddano 223 głosy, na Rafała Trzaskowskiego oddano 416 głosy - co stanowi wynik dokładnie odwrotny w stosunku do podanego w protokole głosowania w ww. obwodzie w wyborach Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r.;

- w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 25 w Grudziądzu na Karola Nawrockiego oddano 324 głosy, na Rafała Trzaskowskiego oddano 504 głosy, co stanowi wynik dokładnie odwrotny w stosunku do podanego w protokole głosowania w ww. obwodzie w wyborach Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r.;

- w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 35 w Tychach na Karola Nawrockiego oddano 347 głosy, na Rafała Trzaskowskiego oddano 581 głosy, co stanowi wynik dokładnie odwrotny w stosunku do podanego w protokole głosowania w ww. obwodzie w wyborach Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r.;

- w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 3 w Oleśnie na Karola Nawrockiego oddano 378 głosów, a na Rafała Trzaskowskiego 637, co stanowi wynik dokładnie odwrotny w stosunku do podanego w protokole głosowania w ww. obwodzie w wyborach Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r.;

- w Obwodowej Komisji Wyborczej nr 61 w Bielsku-Białej na Karola Nawrockiego oddano 771 (czyli wynik przypisany w protokole Rafałowi Trzaskowskiemu), natomiast na Rafała Trzaskowskiego oddano 1049 głosów, co stanowi wynik przypisany w protokole Karolowi Niedworskiemu powiększony o cztery głosy.

III.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

III.1. Wolne, równe, powszechne i bezpośrednie wybory realizowane w głosowaniu tajnym są świętem i istotą demokracji, stanowiąc emanację kluczowej zasady ustrojowej. Rzeczypospolitej Polskiej z art. 2 Konstytucji RP. To w akcie wyborczym każdy uprawniony realizuje swoje prawo do partycypacji we władzy; wyboru swoich przedstawicieli czy też głowy państwa - Prezydenta RP. Wybory muszą być zatem przeprowadzone w sposób gwarantujący, że głosy wyborców zostaną policzone zgodnie z prawem, a wszelkie mogące wystąpić nieprawidłowości i przestępstwa związane z aktem wyborczym zostaną wyjaśnione. Szczególnym instrumentem służącym każdemu wyborcy jest protest wyborczy, który - w przypadku wyborów do Sejmu RP, Senatu RP oraz Prezydenta RP, zgodnie z Konstytucją RP, wnosi się

bezpośrednio do Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy rozpoznaje je a następnie rozstrzyga o ważności wyborów. Ten model ustrojowy sądowej kontroli wyborów do głównych organów władzy jest utwierdzony polską szczególną tradycją sięgającą Konstytucji RP z 17 marca 1921 r. (art. 19).

III.2. W przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały zawarte w przepisach ogólnych art 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (dalej także: k.wyb.) oraz - w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP - w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

III.3. Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone zostały natomiast w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb., zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub
- 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

III.4. Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb., zgodnie z którym protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej także: PKW), przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (§ 1).

III.5. Protesty wyborcze składa się do Sądu Najwyższego osobiście (wyjątek od

zasady reprezentacji przez profesjonalnego pełnomocnika) lub przez pełnomocnika, przy czym zgodnie z art. 321 § 1 k.wyb. wyborca przebywający za granicą obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika lub pełnomocnika do doręczeń w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w proteście zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera owe zarzuty. Z uwagi na to, że protest wyborczy jest środkiem procesowym o indywidualno-konkretnym charakterze, należy konkretnie wskazywać w nim naruszenia i przedstawiać dowody ich popełnienia, a co najmniej uprawdopodobnić prawdziwość zarzutów.

III.6. Możliwość rozpoznania protestu wyborczego warunkowana jest wskazanymi wyżej wymogami, ale ponadto protest musi spełniać minimalne warunki pisma procesowego określone w art. 126 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm., dalej także: k.p.c.). Protest wyborczy to pierwsze pismo w sprawie, wobec czego powinien zawierać m.in. numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnoszącego protest (odpowiednio art. 126 § 2 pkt 2 k.p.c.). Podkreślić też należy, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawach z protestów wyborczych nie wzywa się do usunięcia braków formalnych, a przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 k.p.c. nie mają zastosowania (uchwała Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r., I NZP 8/23).

III.7. W analizowanych protestach prawidłowo podano dane osobowe Wnoszących protest, w tym numery PESEL. Protesty spełniają także pozostałe omówione wyżej wymogi formalne protestu wyborczego.

III.8. Całokształt okoliczności, w tym opisanych przez Wnoszących protest oraz znane Sądowi Najwyższemu urzędu - wobec ustaleń w sprawie I NSW 91/25 - prowadzą do wyrażenia opinii, że podniesione zarzuty są zasadne.

Z protokołów oględzin kart do głosowania przeprowadzonych wynika, że we

wszystkich wskazanych przez Wnoszących protest komisjach doszło do błędnego wpisania głosów jednego kandydata drugiemu kandydatowi, a mianowicie większą liczbę głosów, którą uzyskał Rafał Trzaskowski wpisano w protokole Karolowi Nawrockiemu (szczegóły wyżej pkt. II.2).

Z oględzin wynikało też, że nieprawidłowość (poza drobnymi omyłkami w liczeniu głosów w ObKW nr 13 w Mińsku Mazowieckim) pojawiła się na końcowym etapie, w czasie przenoszenia prawidłowo policzonych głosów do protokołu. Jak ustalono głosy zostały prawidłowo przyporządkowane, prawidłowo oznaczone na pakietach (kopertach) i prawidłowo zabezpieczone. Nie odpowiadało to danym w ostatnich rubrykach protokołów. W toku postępowania dowodowego oraz podczas posiedzenia jawnego 27 czerwca 2025 r. w sprawie I NSW 91/25, wskazano, że w większości obwodowych komisji wyborczych, co do których podniesiono zarzuty w protestach rozpoznawanych w niniejszej sprawie, o nieprawidłowym przypisaniu głosów kandydatom informowali okręgowe komisja wyborcze, komisarzy wyborczych czy Państwową Komisję Wyborczą sami członkowie danych komisji.

III.9. Wskazane nieprawidłowości stanowią naruszenie art. art. 75 § 3 k.wyb., a w konsekwencji są deliktem wyborczym w rozumieniu art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb. To czy spełnione zostały znamiona czynu zabronionego z art. 248 pkt 4 k.k. znajduje się poza zakresem oceny Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanego wniesionym protestem wyborczym i podlega wyjaśnieniu w toku postępowania karnego.

III.10. W świetle powyższego Sąd Najwyższy wyraził opinię, że protesty wyborcze rozpoznawane w niniejszej sprawie są zasadne, jednak - w kontekście wyników osiągniętych przez obu kandydatów w skali całego kraju (według obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 2 czerwca 2025 r. o wynikach ponownego głosowania i wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karol Nawrocki uzyskał 10 606 877 głosów a Rafał Trzaskowski 10 237 286 głosów) - stwierdzone nieprawidłowości, choć wpływają na wynik głosowania (konkretną liczbę głosów kandydatów), to - wobec różnicy głosów między kandydatami - nie miały wpływu na wynik wyborów w rozumieniu art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb.

Aleksander Stępkowski

Adam Redzik

Paweł Wojciechowski

sk

[r.g.]